

योगेषु Spr. 1287. अयोगप्रयोगकृषिबाणियप्रभूत SADDH. P. 4, 9, a. प्रयोगं प्रयोजयति *ste leihen Geld auf Zinsen aus* 35, b. — 9) = निर्दर्शन *Betspiel* H. an. MED. — 10) Pferd (vgl. प्रयाग) ÇABDAM. im ÇKDR. — Vgl. अर्थ°, पूर्व°, भूरि°, सुप्रयोगविशिष्ट, प्रयोगिक.

प्रयोगदीप (प्र° + दीप) m. Titel einer Schrift Verz. d. B. H. No. 131.

प्रयोगपद्धति (प्र° + प°) f. desgl. Ind. St. 1, 60.

प्रयोगपारिजात (प्र° + पा°) m. desgl. Verz. d. B. H. No. 1025. 1176. 1309. 1403. MACC. Coll. I, 28.

प्रयोगमुक्तावली (प्र° + मु°) f. desgl. Verz. d. B. H. No. 1028.

प्रयोगवृत्ति (प्र° + वृ°) f. desgl.: °कार् Verz. d. Oxf. H. 113, b.

प्रयोगवैजयन्ती (प्र° + वै°) f. desgl. Ind. St. 1, 80. 470. 481.

प्रयोगसार (प्र° + सार) m. Titel eines Abschnitts im Saṃskāratattva; s. u. तत्राधिदेवता.

प्रयोगातिशय (प्रयोग + अति°) m. in der Dramatik *allzu deutliche Einführung einer Person auf die Scene, indem dieselbe geradezu genannt wird*: एषो ऽयमित्युपक्षेपात्सूत्रधारप्रयोगतः । पात्रप्रवेशो यत्रापि प्रयोगातिशयो मतः PRATIPAR. 23, a, 9. 28, a, 8.

प्रयोगार्थ AK. 3, 3, 26 nach ÇKDR. und Wils. m. = प्रत्युत्क्रम; es ist aber adj. *die Bedeutung von प्रयोग habend*.

प्रयोगिन् (von युज् mit प्र oder von प्रयोग) adj. *zur Anwendung kommand, gebräuchlich*: समूहः परिचाय्योपचाय्यावमौ प्रयोगिणौ AK. 2, 7, 20. सकृत्प्र° *einmalige Anwendung habend* KĀTJ. ÇR. 24, 3, 34. प्रयोगित्व n. *das zur Anwendung-Kommen, Gebrauchtwerden* 1, 5, 7.

प्रयोगीय (von प्रयोग) adj. *über die Anwendung (der Medicamente) handelnd*: अद्यापि Verz. d. B. H. No. 967.

प्रयोग्य (von युज् mit प्र) P. 7, 3, 68, Sch. m. *ein Thier, das angespannt wird, Zugthier*: यथा प्रयोग्य आचरणे युक्तः KĀND. Up. 8, 12, 3.

प्रयोजक (wie eben) nom. ag. (f. °जिका) 1) *veranlassend, bewirkend, zu Etwas führend*: Urheber P. 1, 4, 55. तस्य तत्तनयोद्वेदे त एवामन्प्रयोजकाः RĀGA-TAR. 6, 119. KULL. zu M. 11, 54. Schol. zu P. 6, 1, 56. धनादान° MBH. 12, 3327. अविवाह° SAṂSK. K. 181, a, 1. Z. d. d. m. G. 7, 168, N. 1. SĀH. D. 3, 6, 7. 20, 16. Schol. zu KAP. 1, 95. Schol. bei WILSON, SĀMKEJAK. S. 183. SIDDH. K. zu P. 2, 3, 27. Schol. zu KĀTJ. ÇR. 319, 17. 18. 320, 2. अ° Schol. zu KAP. 1, 85. PRATIPAR. 61, a, 5. 62, a, 2. प्रयोजकत्व n. nom. abstr. Schol. zu KĀTJ. ÇR. 319, 19. 320, 2. अ° ÇAMK. zu BH. ÅR. Up. S. 80. — 2) *Verfasser*: धर्मशास्त्र° JĀGŪ. 1, 5. — 3) *Verleiher, Gläubiger* JĀGŪ. 2, 62.

प्रयोजन (wie eben) n. *Veranlassung, Motiv, wirkende Ursache; Zweck, Absicht* AK. 3, 4, 48, 88. 48, 119. H. 1314. an. 4, 179. MED. n. 191. HALĀ. 5, 81. SĀMKEJAK. 66. P. 4, 2, 56. 5, 2, 81. (अवमन्यते) कृतार्थीश्च प्रयोजनम् Spr. 3070. न विद्यते कवेः किंचिद्विज्ञातं प्रयोजनम् MBH. 1, 5805. अवेदत्त्वं प्रयोजनम् 7828. नहि मे ऽन्यत्प्रयोजनम् 3, 2971. 13315. 12, 11987. प्रयोजनं निर्वृत्तमिव वासे मम 14, 399. 405. HARIV. 15711. भावस्तत्र प्रयोजनम् JĀGŪ. 3, 183. गुरु° Spr. 867. ÇAM. 28, 10, v. l. VIKR. 80, 11. SĀH. D. 13. एतच्छतुर्विधपुरुषार्थप्रयोजनम् M. 7, 100. वृथा जन्मप्रयोजनम् MĀRK. P. 121, 10. 128, 45. न खलु प्रयोजनं कारणं वा विलोक्य माया प्रवर्तते PRAB. 13, 11. 64, 12. SUGA. 1, 3, 5. 24, 15. 2, 1, 8. क्रमः स्मृतिप्रयोजनः VS. PRĀT. 4, 179. AV. PRĀT. 4, 114. 119. KAN. 6, 2, 1. 10, 2, 8. VEDĀNTAS. (Allah.) No.

5. 17. VĀRTI. zu P. 5, 4, 68. PAT. zu P. 1, 1, 62. 2, 4, 66. 3, 1, 11 (in der ed. Calc.). KĀR. zu P. 4, 1, 18. KĀC. zu P. 1, 1, 56. Schol. zu P. 4, 1, 15 und 1, 1, 68. VĀRTI. 4. MADHUS. in Ind. St. 1, 14, 4. 16, 14. 18, 5. 21, 8. 10. पुत्रप्रयोजना दाराः पुत्रः पिण्डप्रयोजनः । क्तिप्रयोजनं मित्रं धनं सर्वप्रयोजनम् || Spr. 1788. परप्रयोजना für Andere dienend RAH. 8, 31. कृतप्रयोजना die ihren Zweck erreicht hat KATHĀS. 13, 158. प्रतिपन्न° R. 5, 8, 20. सिद्धं नः प्रयोजनम् PĀNĀT. 44, 10. प्रयोजनेन in einer bestimmten Absicht MBH. 3, 13313. PĀNĀT. 162, 6. केन प्रयोजनेन in welcher Veranlassung PRAB. 23, 2. प्रयोजनवशात् PĀNĀT. 204, 22. Mit dem instr. der Sache Nutzen von Etwas: फलसंदादगुरुणा तरुणा किं प्रयोजनम् Spr. 2210. निर्धनेन धवेनेह न तु किंचित्प्रयोजनम् 3029. (मम) न किंचिदर्थेन प्रयोजनम् mir ist es nicht im Geringsten um Geld zu thun PĀNĀT. 3, 5. यदा जीवितेन प्रयोजनम् 162, 6. 236, 12. HIT. 93, 5. VET. 23, 8. 33, 16. Mit einem gen. oder dat. P. 2, 3, 73, Sch. — Vgl. निप्रयोजन.

प्रयोजनवत् (von प्रयोजन) adj. *einen Zweck habend, zu Etwas dienend, dienlich*: °मूलकन्दनिर्घासस्वरसादयः प्रयोजनवतः SUGA. 1, 3, 1. 5. प्रयोजनवर्ती प्रीतिं लोकः समनुवर्तते mit einer bestimmten Absicht verbunden sc v. a. egoistisch R. 6, 82, 45.

प्रयोग्य (von युज् mit प्र) adj. P. 7, 3, 68. VOP. 26, 10. 1) *zu werfen, abzuschleusen*: अस्त्र ARĀ. 3, 52. HARIV. 1101. — 2) *anzuwenden, anzubringen, zu gebrauchen*: वाक्त्रियं मधुरा ब्रह्मणा प्रयोग्या धर्ममिच्छता M. 2, 159. तस्मै प्रयोग्याभ्यधिका हि पूजा MBH. 1, 7194. प्रयोग्यं मयि त्वया न प्रतिषेधैराद्यम् RAH. 3, 58. गुणाभिव्यञ्जना शब्दार्थौ काव्ये °ज्ञौ SĀH. D. 4. 11. BHAR. beim Schol. zu ÇAM. 8, 20. Z. d. d. m. G. 7, 168, N. 1. H. 336. °त्व n. nom. abstr.: एवंचित्प्रयोग्यत्वात् विज्ञानस्य ÇAMK. zu BH. ÅR. Up. S. 67. — Nach ÇKDR. und Wils. n. *Kapital* (eig. *was auf Zinsen gegeben wird*).

प्रयोत्तर (von यु mit प्र) nom. ag. *Abtrenner, Ausscheider*: स्वप्नघनेदन्तस्य प्रयोता *nicht einmal der Traum schliesst das Böse aus* RV. 7, 86, 6.

प्रत्येध neben der Lesart प्रैय्य° patron. von प्रियेध AIR. Bn. 8, 22.

प्ररत्न (von रन् mit प्र) adj. *derjenige, vor dem man Jmd schützt*: SIDDH. K. 206, a, 3.

प्ररत्नण (wie eben) n. *das Beschützen*: भयत्रस्त° PĀNĀT. III, 33.

प्ररथम् (von 1. प्र + रथ) adv. gaṇa तिष्ठद्वादि zu P. 2, 1, 17.

प्रराधम् (von राध् mit प्र) m. N. pr. eines Āṅgīrasa: सुराधतः प्रराधमश्नाङ्गिरसयोः साम Ind. St. 3, 244, b.

प्रराध्य (wie eben) adj. *zufriedenzustellen*: यत्ते दित्सु प्रराध्यं मनो अस्ति श्रुतं वृक्तं RV. 5, 39, 3.

प्ररिखान् (von रिच् mit प्र) adj. *hinter sich lassend, hinausreichend über*: हनो दिवश्च RV. 1, 100, 15.

प्ररुज (von रुज् mit प्र) m. N. pr. eines mythischen Wesens, welches Garuḍa bekämpft, MBH. 1, 1489. eines Rākshasa 3, 16365.

प्ररुह (रुह् mit प्र) 1) adj. *hervorschießend, sich wie eine Pflanze erhebend*: यज्ञगिरिं नाम सख्यस्य प्ररुहं (könnte auch auf प्ररुह zurückgeführt werden) गिरिम् HARIV. 8327. — 2) f. *Trieb, Schoss* AV. 13, 1, 8. 9.

प्ररुह partic. s. u. रुह् mit प्र. Die Bed. *Bauch* bei WILSON und im ÇKDR. beruht auf der falschen Auffassung von जठर MED. qb. 8 (= H. an. 3, 189).